

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9312
Tarih : 28.11.2024

20056

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

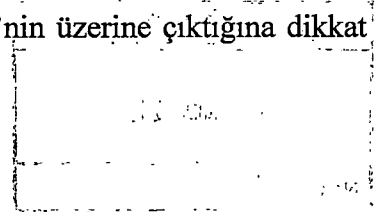
Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA* tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
28.11.2024

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Van'ın Erciş ilçesine bağlı Çelebibağı (Eganis) Mahallesi'nde 17 Kasım 2016 tarihinde 43 yaşındaki Hediye Ataman yanarak yaşamını yitirmiştir. Yakılıp yıkılan evde eşini kaybeden ve evi kül olan Ahmet Ataman aynı gün gözaltına alınmış, ağır işkenceye maruz kalmıştır. Ağır işkenceye maruz kalarak gözaltına alınan Ataman daha sonra tutuklanmış ve hala cezaevindedir. Ahmet Ataman ile ilgili, Erciş Emniyet Müdürlüğü'ndeki görevli polis memurları, hastanedeki görevli hekim ve diğer sağlık görevlileri hakkında, 'İşkence, görevi kötüye kullanma', 'Öldürmeye teşebbüs' suçlamalarıyla yapılan suç duyurusu hakkında ise Erciş Cumhuriyet Başsavcılığı'nca delil yetersizliği iddiasıyla "kovuşturmaya yer olmadığına" karar verilmiştir. Ancak avukatların, Anayasa Mahkemesi'ne yaptıkları başvurular sonucunda; Hediye Ataman'ın yaşam hakkının ihlal edildiğine, eşi Ahmet Ataman içinse; gözaltında işkence gördüğü ve başsavcılığın gerekli soruşturmayı yürütmediğini belirterek hak ihlaline karar verilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Türkiye'de polis, korucu ve askerın kötü muamele ve işkencesine yönelik gelen başvurular üzerine haziran ayında açıkladığı rapora göre; Türkiye'de vakfa 2023'te 781, son 10 yılda ise 7 bin 548 işkence nedeni başvuru yapılmıştır. Bu başvurularda en küçük yaş 7'ydi belirtmiştir. TİHV temsilciliklerine 2023'te başvuran yurttaşların yüzde 32'sinin İstanbul, yüzde 22'sinin İzmir, yüzde 20,6'sının Van, yüzde 16'sının Diyarbakır, yüzde 5,1'inin Cizre'de yüzde 4,1'inin de Ankara'daki TİHV merkezlerine başvurduğu vurgulanmıştır. Van temsilciliğinin açılması sonrası Kürt nüfusun yoğun olduğu illerden yapılan başvuru oranlarının giderek arttığı ve yüzde 50'nin üzerine çıktığına dikkat çekilmiştir.

Ocak 2016 – Haziran 2024 döneminde Türkiye sınırları içerisinde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalan 5.553 kişinin tedavi, rehabilitasyon ve belgeleme amacıyla, TİHV'e başvurduğu ve bu kişilerin 232'sinin çocuk olduğu aktarılan raporda, gözaltı araçlarında ve sokakta işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarında artış kaydedildiği belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Anayasa mahkemesi tarafından verilen yaşam hakkının ihlal edildiği kararı göz önüne alınarak evi yakan polis ve askerlere dair açılan bir soruşturma var mıdır?
2. 43 yaşında bir kadının ölmesine sebep olan yangına ilişkin, kişi ve kurumlara dair bir soruşturma başlatılmamışsa bunun gerekçesi nedir?
3. Hediye Ataman'ın yanarak ölmesine seyirci kalarak kamu görevini kötüye kullandığı gerekçesiyle hakkında işlem başlatılıp açığa alınan polis ve asker sayısı kaçtır?
4. Ahmet Ataman'a işkence uygulayan polis ve askerler hakkında dönemin Erciş Cumhuriyet Başsavcılığı'nın delil yetersizliği iddiasıyla "kovuşturmaya yer olmadığına" karar vermesinin gerekçesi nedir? Bu kararı veren kurum ve kamu personelleri hakkında Anayasa Mahkemesi'nin verdiği hak ihlalden sonra açılan herhangi bir soruşturma var mıdır?
5. Bir iddia üzerine eşi yakılarak öldürülen, evi yakılıp yıkılan Ahmet Ataman'ın cezaevinde tutulmasının somut gerekçeleri nelerdir?
6. Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) raporundaki verilere ilişkin bir açıklama yapacak mısınız? Rapordaki verilere göre Kürtlerin yoğun yaşadığı illerde şiddete uğrayan kişi sayısı diğer illere göre daha fazladır. Bakanlığınıza göre bunun gerekçesi nedir?
7. Bakanlığınız tarafından şiddetle mücadele de 'sıfır tolerans' verildiği ifade edilirken polis ve askerinin gözaltı esnasında sivillere yönelik artan şiddetine ilişkin uygulamada olan tolerans sayısı kaçtır? Şayet şiddetle mücadele ifade edildiği gibi 'sıfır tolerans' gösteriliyorsa şiddet uygulandı diye şikâyet eden kişi sayısı neden artmaktadır?
8. Bakanlığınıza soruyoruz; polis ve askerinin kişileri gözaltına alma esnasında ya da gözaltında yaptığı iddia edilen şiddetin toplum içinde son yıllarda artan şiddet olaylarını etkilediği iddiaları hakkında bir açıklama yapacak mısınız?
9. Her yönüyle artan vahşet ve şiddet olaylarının önlenmesine ilişkin aldığınız önlemler nelerdir?